KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling

Karolinska Institutets handlingsplan för miljö och hållbar utveckling 2019

Dnr 1-893/2018

Datum 2019-01-29

Karolinska Institutet

Karolinska Institutets handlingsplan för miljö och hållbar utveckling 2019

INNEHÅLL

Bakgrund 3
Inledning 4
Uppföljning 4
1. Miljöledningssystem 5
2. Forskning, utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå 7
IT-avdelningen 10
3. Hållbar IT 10
Ekonomiavdelningen 11
4. Upphandling och inköp 11
HR-avdelningen 12
5. Tjänsteresor och resfria möten 12
6. Kompetens 14
Fastighetsavdelningen 15
7. Energianvändning i byggnader 15
8. Brand 17
9. Kemikalier 17
10. Källsortera och minska avfall 18
11. Grönt campus 20
Kommunikationsavdelningen 20
12. Kommunikation 20

Diarienummer: 1-893/2018	**Dnr för föregående version:** 1-85/2016	**Beslutsdatum:** 2019-01-29	**Giltighetstid:** Under 2019
Beslut: Rektor		**Dokumenttyp:** Handlingsplan	
Handläggs av avdelning/enhet: Fastighetsavdelningen/Miljö-och säkerhetsenheten		**Beredning med:** KI:s Råd för miljö och hållbar utveckling, berörda avdelningar	
Revidering med avseende på: Nytt styrdokument. Uppdaterade mål och aktiviteter utifrån uppföljning av tidigare Handlingsplan för miljö och hållbar utveckling 2016-2018.			

Bakgrund

Enligt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter ska Karolinska Institutet (KI) ha ett systematiskt miljöledningsarbete. KI arbetar därför med att bygga upp ett ledningssystem för miljö och hållbar utveckling i enlighet med den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001:2015. Inom ramen för KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling ska miljömål fastställas och handlingsplaner upprättas, för att leda till ständig förbättring av miljöprestandan och bidra till en hållbar utveckling. Miljömålen ska vara mätbara i den mån det är praktiskt möjligt.

Denna handlingsplan har sin utgångspunkt i och syftar till att bidra till uppfyllandet av 1 kap. 5 § första stycket högskolelagen (1992:1434), Sveriges nationella miljökvalitetsmål och FN:s Agenda 2030 som omfattar de stora utmaningar vi står inför globalt.

Agenda 2030 innebär att alla 193 medlemsländer i FN förbundit sig att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030. Agendan innehåller 17 Globala mål för hållbar utveckling och 169 delmål. Målen är integrerade och odelbara, vilket betyder att inget mål kan nås på bekostnad av något annat mål.

FN:s Globala mål 3, ”Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar” och mål 4 ” Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla” är särskilt relevanta för KI som medicinskt universitet. Samtliga mål är dock sammanvävda och de flesta har stor betydelse för hälsa.

KI kommer under 2019 förstärka organisationen för arbetet med hållbar utveckling och Agenda 2030 på KI med en halvtidstjänst för en person med forskarbakgrund.

Inledning

KI har under våren 2018 uppdaterat sin miljöutredning. Miljöutredningen syftar till att ge en nulägesanalys av KI:s miljöpåverkan och bedöma vilka miljöaspekter som har störst miljöpåverkan, så kallade betydande miljöaspekter. KI ska ha kännedom om och planera åtgärder för att hantera sina betydande miljöaspekter.

KI:s betydande miljöaspekter är:

- Forskning
- Grundutbildning
- Tjänsteresor
- Energianvändning
- Ny- och ombyggnad
- Kemikalier och kemikalieavfall

Universitetet har störst potential att bidra till en bättre miljö och en mer hållbar utveckling genom att synliggöra och integrera ett hållbarhetsperspektiv i KI:s forskning och grundutbildning. KI strävar efter att öka den positiva miljöpåverkan och minska den negativa miljöpåverkan från verksamheten, och tar fram miljömål och handlingsplaner för detta arbete.

Denna handlingsplan innehåller mål och aktiviteter som KI:s nyckelfunktioner planerar inom ramen för sina specifika uppdrag inom miljö- och hållbarhetsarbetet för att efterleva KI:s riktlinjer för miljö och hållbar utveckling och hantera KI:s betydande miljöaspekter.

Handlingsplanen ligger även till grund för institutionernas[1] arbete med miljö och hållbar utveckling. Institutionerna ska besluta om relevanta åtgärder/aktiviteter för att bidra till uppfyllandet av målen i denna handlingsplan, se under rubrikerna ”Institutioner eller motsvarande” för respektive avsnitt. Institutionerna kan välja att även fokusera på egna mål/aktiviteter.

Uppföljning

Denna handlingsplan ska följas upp i samband med KI:s övriga verksamhetsuppföljning. KI redovisar årligen miljö- och hållbarhetsarbetet, bl.a. i KI:s årsredovisning och i rapporter till Naturvårdsverket, Utbildningsdepartementet och Transportstyrelsen. Ledningen har årligen en genomgång av KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling, där uppföljning av miljöledningsarbetet redovisas och även förbättringsförslag tas upp.

Ansvarig för respektive mål/aktivitet och institutioner ansvarar för att följa upp arbetet och redovisa resultat till miljö- och säkerhetsenheten på anmodan.

Uppföljning av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete ingår i KI:s sammanhållna kvalitetssystem.

[1] Eller motsvarande.

1. Miljöledningssystem

Övergripande mål: KI ska ha ett miljöledningssystem i verksamheten som säkerställer ett systematiskt miljö- och hållbarhetsarbete och uppfyller de formella kraven[2].

Mål: Att ta ställning till en miljöcertifiering av KI enligt den uppdaterade miljöledningsstandarden ISO 14001:2015.

Tillvägagångssätt: Rektor ska under våren 2019 ta ställning till om en miljö-certifiering av KI ska ske enligt kraven i den uppdaterade internationella standarden för miljöledning ISO 14001:2015. En projektplan med tidsplan och budget bör upprättas för detta.
Ansvarig: Rektor.
Tidsplan: Beslut ska fattas våren 2019.
Resurser: En miljöcertifiering behöver drivas utifrån separat projektplan och budget.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner avsätter erforderlig tid och resurser, relaterat till verksamhetens art, för fortsatt implementering av KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling och systematiskt arbete med miljö och hållbar utveckling, inklusive kunskapsspridning.

Mål: Identifiera bindande krav inom ramen för KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling.

Tillvägagångssätt: Med konsultstöd genomföra en omvärlds- och intressentanalys för att identifiera bindande krav inom ramen för KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling. Denna analys ska bl.a. ligga till grund vid utarbetande av kommande mål och handlingsplan för miljö och hållbar utveckling och för KI:s arbete med att hantera bindande krav och med att kontrollera lagefterlevnad.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten.
Tidsplan: Under första halvåret 2019.
Resurser: Inom ramen för Miljö- och säkerhetsenhetens budget, med hjälp av konsultstöd. Rådet för miljö och hållbar utveckling och andra relevanta nyckelpersoner deltar i analysarbetet.

[2] Se förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter och SS-EN ISO 14001:2015.

Mål: Implementera nya rutiner och verktyg för att hantera bindande krav och för att kontrollera lagefterlevnad, för att öka kunskapen om och förståelse för KI:s efterlevnadsstatus vad gäller bindande krav.

Tillvägagångssätt: Ett helhetsgrepp behöver tas för processen från lagändring till implementering till uppföljning av lagstiftning och andra bindande krav inom ramen för KI:s ledningssystem för miljö och hållbar utveckling. Rutin för detta planeras tas fram.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för miljö- och säkerhetsenhetens budget.

Institutioner eller motsvarande
Använder KI:s checklista för skyddsrond. Ska följa KI:s styrdokument för lagar och bindande krav samt lagefterlevnadskontroll när de finns tillgängliga.

Mål: Att med hjälp av inrapporterade avvikelser arbeta förebyggande med miljö- och hållbarhetsfrågor.

Tillvägagångssätt: Det finns ett behov av att utveckla rapportering och hantering av rena miljöavvikelser. AFA Försäkring har utvecklat ett avvikelse-hanteringssystem där en miljömodul ingår. Systemet testas under hösten 2018 på några pilotuniversitet. Partsrådet betalar för systemet de första 3 åren. KI avvaktar utvärderingen av detta system, innan beslut fattas om att utveckla rapportering och hantering av rena miljöavvikelser i befintligt avvikelse-hanteringssystem, för att spara tid och resurser.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för miljö- och säkerhetsenhetens budget.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner ska använda KI:s incidentrapporteringssystem för att rapportera in avvikelser till central nivå. Det åligger institutionerna att bedöma orsak, åtgärda och följa upp avvikelser lokalt samt att följa KI:s styrdokument för hantering av miljöavvikelser när det finns tillgängligt.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

2. Forskning, utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå

KI ska genom forskning, utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå bidra med kunskap kring hälsa och hållbar utveckling.

Miljö och hållbar utveckling inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Uppdrag: Synliggöra och stärka KI:s utbildning inom hälsa och hållbar utveckling.

Övergripande mål: Stärka KI:s utbildning inom hälsa och hållbar utveckling

Mål: Utbildningen på grundnivå och avancerad nivå präglas av en tydlig medvetenhet om hållbar utveckling och dess betydelse för hälsa samt hälso- och sjukvårdens organisation.

Tillvägagångssätt:

- Utveckla och lansera en webbkurs om hållbar utveckling för doktorander och lärare på KI.
- Öka kunskapen och förståelsen bland kurs- och programansvariga lärare gällande hållbar utveckling och dess implikationer. Detta görs med utgångspunkt i ett dokument som beskriver hållbar utveckling inom utbildningen som har presenterats och diskuterats på PA-GuA-möte den 5 december 2018.
- Påbörja en systematisk inventering av kursutbudet inom alla program på grundnivå och avancerad nivå för att identifiera förekomst av de Globala målen för hållbar utveckling och lyfta fram positiva exempel samt hitta möjligheter till att stärka inslag av hållbar utveckling i kurserna.

Ansvarig: Vicerektor för kommittén för utbildning.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: En samordnare för hållbar utvecklig inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är utsedd på 10 % till och med 2019-06-30. Denna samordnare har i uppdrag att föreslå, samordna och genomföra aktiviteter för att nå det uppsatta målet. Genomförande av vissa aktiviteter kan begränsas på grund av befintliga resurser.

Institutioner eller motsvarande
Integrerat i utbildning på grundnivå och avancerad nivå bidra med kunskap kring hälsa och hållbar utveckling.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Miljö och hållbar utveckling inom utbildning på forskarnivå

Uppdrag: Synliggöra och stärka KI:s forskarutbildning inom hälsa och hållbar utveckling.

Övergripande mål: Stärka KI:s forskarutbildning inom hälsa och hållbar utveckling.

Mål: Utbildning på forskarnivå på KI präglas av en medvetenhet om hållbar utveckling och dess betydelse för hälsa.

Tillvägagångssätt:

- Utbilda forskarhandledare och forskargruppsledare genom inslag av hållbar utveckling i forskarhandledarutbildningen och forskargruppledarkursen.
- Utveckla och lansera en webbkurs om hållbar utveckling för doktorander och lärare på KI.
- Planera en konferens där KI:s forskare och doktorander inom området kan presentera sin forskning och hitta nya samarbeten och kontaktytor. Detta görs i samarbete med kommittén för forskning.
- Kartlägga hållbar utveckling i kurser och program på forskarnivå med hjälp av det arbetsdokument som tagits fram under hösten 2018 inom ramen för forskarutbildningsprogrammens ordinarie återrapportering.

Ansvarig: Vicerektor för kommittén för forskarutbildning.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: En samordnare för hållbar utvecklig inom forskarutbildning är utsedd på 10 % till och med 2019-06-30. Denna samordnare har i uppdrag att föreslå, samordna och genomföra aktiviteter för att nå det uppsatta målet. Punkt 1 sker i samverkan med UoL och HR-avdelningen.

Institutioner eller motsvarande
Integrerat i utbildning på forskarnivå bidra med kunskap kring hälsa och hållbar utveckling.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Miljö och hållbar utveckling inom forskning

Uppdrag: Synliggöra och stärka KI:s forskning inom hälsa och hållbar utveckling.

Övergripande mål: KI:s forskning inom hälsa och hållbar utveckling synliggörs och stärks.

Mål:
• Forskningens koppling till hållbar utveckling[3] ska främjas och synliggöras bättre.
• KI:s forskares kompetens inom området hållbar utveckling ska främjas.
• KI ska ha en tydligare profil inom miljö och hållbar utveckling

Tillvägagångssätt

- Kommunikationen om forskning relaterad till miljö och hållbar utveckling förstärks, bl.a. via KI:s webbplats och Medicinsk Vetenskap.
- Planera en konferens där KI:s forskare och doktorander inom området kan presentera sin forskning och hitta nya samarbeten och kontaktytor. Detta görs i samarbete med kommittén för forskarutbildning.
- En inventering och utbyte av erfarenheter ska ske med landets andra medicinska fakulteter samt andra lärosäten.
- Se över möjligheterna att paketera KI:s forskning relaterad till miljö och hållbar utveckling så den blir synlig för externa finansiärer i samarbete med Grants Office och Development Office.

Ansvarig: Vicerektor för kommittén för forskning.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: En samordnare för hållbar utvecklig inom forskningen är utsedd för detta arbete (10 %). Första punkten i samarbete med kommunikations-avdelningen.

Institutioner eller motsvarande
Genom forskning bidra med kunskap kring hälsa och hållbar utveckling. Lyfta fram forskning med särskild relevans för hållbar utveckling.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

[3] FN:s 17 Globala mål för hållbar utveckling och Agenda 2030.

IT-avdelningen

3. Hållbar IT

Uppdrag: Verka för grönare och flexiblare IT.

Mål: Öka återanvändning av IT-utrustning.

Tillvägagångssätt: Centralt avtal för återtag av IT-utrustning är etablerat. Det återstår att verka för att samtliga institutioner eller motsvarande nyttjar managerad klient från IT-avdelningen med fastställd rutin för återtag. Detta möjliggör även ökad effektivitet gällande reservlagerhållning och återanvändning mellan institutioner.

- Undersöka möjligheterna för och vidta åtgärder för att öka återanvändning av IT-utrustning såsom telefoner, läsplattor och datorer.
- Undersöka att återanvändning eller återvinning sker på ett socialt och miljömässigt godtagbart sätt.
- Vid behov, undersöka möjligheten att genom upphandling centralt teckna avtal med ett företag som förstärker och breddar möjlighet till återtag och återanvändning av IT-utrustning.

Ansvarig: Avdelningschef för IT-avdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för IT-avdelningens budget, i samarbete med miljö- och säkerhetsenheten och ekonomiavdelningen. Ny representant för miljö och hållbar utveckling kommer att utses.

Uppdrag: Tillhandahålla IT-baserade kommunikationstjänster och därtill kopplad support för att underlätta resefria mötesformer.

Mål: Öka nyttjandet av resfria möten.

Tillvägagångssätt: IT-avdelningen är behjälpliga i att ta fram utbildning i resfria möten vid behov. Se under kapitel Tjänsteresor och resfria möten.
Ansvarig: Travel manager, i samråd med IT-avdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för HR-avdelningens och IT-avdelningens budget.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner bidrar till KI:s arbete med hållbar IT där det är relevant.
Institutioner informerar om och uppmuntrar till resfria möten.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Ekonomiavdelningen

4. Upphandling och inköp

Enligt Karolinska Institutets riktlinjer för miljö och hållbar utveckling ska KI ställa miljökrav och etiska krav vid upphandlingar och inköp.

Uppdrag:

- ***Utarbeta ramavtal i enlighet med gällande lagar, förordningar, riktlinjer och/eller motsvarande kring miljöanpassad och etisk upphandling.***
- ***Ställa krav på leverantörer vid upphandlingar att miljövänligare, energisnålare och mer etiskt producerade produkter i leverantörens sortiment ska kunna synliggöras i KI:s system för e-handel samt i leverantörens egna webbaserade produktkataloger.***
- ***Ge konkret information om hur och i vilken utsträckning miljöhänsyn och etisk hänsyn ska tas vid val av produkter och tjänster från upphandlade sortiment.***
- ***Vid behov anordna interna utbildningar för inköpsansvariga kring miljöansvar och socialt ansvar vid inköp.***

Övergripande mål: Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för att upphandlingar över direktupphandlingsvärdet bedöms ur ett hållbarhetsperspektiv och beslutar när miljö- och/eller sociala krav ska ställas. Ställda krav ska så långt det är möjligt följas upp.

Mål: Utveckla modell av nyckeltal avseende hållbarhetskrav i KI:s upphandlingar.

Tillvägagångssätt: Analysera och utveckla metod av indata med inköpshandläggares hjälp.
Ansvarig: Enhetschef för inköps- och upphandlingsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för inköps- och upphandlingsenhetens budget.

Mål: Utvärdera och utveckla statistik, indata avseende ställda krav i KI:s upphandlingar/inköp.

Tillvägagångssätt: Analysera och utveckla metod av indata med hjälp av controller.
Ansvarig: Enhetschef för inköps- och upphandlingsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för inköps- och upphandlingsenhetens budget.

Mål: Uppföljning av tidigare års åtgärder.

Tillvägagångssätt: Uppföljning och utvärdering avseende miljö- och sociala krav i upphandlingar.
Ansvarig: Enhetschef för inköps- och upphandlingsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för inköps- och upphandlingsenhetens budget.

Mål: Utbilda samtliga upphandlare i livscykelkostnader (LCC).

Tillvägagångssätt: Utbilda samtliga upphandlare i LCC. Efter utbildning ska LCC användas när det är relevant i upphandlingar.
Ansvarig: Enhetschef för inköps- och upphandlingsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för inköps- och upphandlingsenhetens budget, vidareutbildning.

Mål: Arbeta strategiskt med uppföljning av ställda hållbarhetskrav.

Tillvägagångssätt: Uppföljning inom enheten, med ledning av controller efter genomförd avtalsuppföljning.
Ansvarig: Enhetschef för inköps- och upphandlingsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för inköps- och upphandlingsenhetens budget.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner arbetar för att ställa krav på miljö och hållbar utveckling vid direktupphandling och avrop från ramavtal där det är relevant.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

HR-avdelningen

5. Tjänsteresor och resfria möten

Uppdrag: Vid behov uppdatera KI:s resereglemente i enlighet med nya lagar och förordningar rörande resors miljöpåverkan.

Utsläpp av koldioxid från tjänsteresor är en av KI:s betydande miljöaspekter, ett av de områden som ska ha en hög prioritet i det fortsatta miljö- och hållbarhetsarbetet.

KI är ett internationellt universitet som satsar på internationalisering av forskning och utbildning. En förutsättning för internationalisering är tjänsteresor såväl som resfria möten. Enligt Karolinska Institutets riktlinjer för miljö och hållbar utveckling ska KI minska klimatpåverkan från tjänsteresor.

Övergripande mål: Minska klimatpåverkan från KI:s tjänsteresor med 5 % från under 2019.

I all utveckling av tjänsteresor arbeta i enlighet med REMM-projektets (Resfria/digitala möten i myndigheter) förslag och idéer.

Mål: Minska klimatpåverkan från flygresor.

Tillvägagångssätt:

- Undersöka lämplig modell för och införa klimatkompensation för flygresor till intern miljöfond. Under tiden hänvisa till extern klimatkompensation.
- Meddelande (s.k. Messaging) vid bokning av resa under 50 mil. Innan resan slutförs med bokning av flyg, ha en text som informerar om att tåg är enligt KI:s resepolicy. Start första kvartalet 2019.
- Enbart erbjuda tågresor som alternativ för resor upp till 50 mil, kräva förklaring om man måste åka flyg. Start tredje kvartalet 2019.
- Kommunicera, utbilda och informera för att främja hållbart resande.

Ansvarig: Travel Manager, HR-avdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för HR-avdelningens budget.

Mål: Öka nyttjandet av resfria möten.

Tillvägagångssätt:

- Två gånger per år erbjuda och genomföra utbildning till alla institutioner i resfria möten (Skype for Business, Zoom, videokonferenser och andra lösningar för digitala möten).
- Utarbeta en process där man vid varje bokningstillfälle av resfria möten kan ange om detta möte är istället för en resa. Följa upp statistik och omsätta i siffror vad KI sparat in i utsläpp och kostnader.
- Ta fram lathund till videokonferensrummen för att förenkla användningen av videokonferensutrustning samt lägga upp denna lathund på resesidorna.

Ansvarig: Travel Manager, HR-avdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Travel Manager, inom ramen för HR-avdelningens budget. I samråd med miljö- och säkerhetsenheten, serviceenheten och IT-avdelningen.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner ser till att reseriktlinjerna är implementerade i verksamheten och att bidra till KI:s övergripande miljömål för tjänsteresor. Institutioner informerar om och uppmuntrar till resfria möten.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning. Nyckeltal är beräknade totala utsläpp av koldioxid i kg under perioden.

Mål: Minska klimatpåverkan från pendlingsresor.

Tillvägagångssätt: I samarbete med Akademiska Hus bidra till arbetet med en cykelplan, en aktivitet som finns med i Campusplan KI Campus Solna 2030. Förbättra förutsättningarna för medarbetare och studenter att cykla till och från arbetet genom att t.ex. öka antalet cykelställ, se över pumpstation och förbättra duschmöjligheter och cykelförvaring.
Ansvarig: Avdelningschef för fastighetsavdelningen och enhetschef för kompetensförsörjningsenheten (friskvården).
Tidsplan: 2019.
Resurser: Inom ramen för fastighetsavdelningens och friskvårdens budget för KI:s del. I samarbete med Akademiska Hus.

6. Kompetens

Uppdrag: Inkludera information om KI:s miljö- och hållbarhetsarbete i introduktionsutbildningen av nyanställda vid KI.

Mål: Höja kompetensnivån inom miljö och hållbar utveckling hos medarbetare.

Tillvägagångssätt: Uppdatera den webbaserade introduktionsutbildningen inom miljö och hållbar utveckling till nyanställda och övriga anställda.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten med hjälp av HR-avdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom miljö- och säkerhetsenhetens och HR-avdelningens budget.

Tillvägagångssätt: Utveckla en webbaserad utbildning/portal inom miljö och hållbar utveckling.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten med hjälp av HR-avdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom miljö- och säkerhetsenhetens och HR-avdelningens budget.

Institutioner eller motsvarande
Chefer med personalansvar ska gå den webbaserade introduktionsutbildningen inom miljö och hållbarhet. Säkerställ att nyanställda genomför webbaserad introduktionsutbildning och att detta dokumenteras. Uppmuntra till att gå på Introduktionsdag för nyanställda vid KI, där miljö och hållbar utveckling ingår.

Mål: Öka kunskapen om och engagemang kring de Globala målen för hållbar utveckling hos medarbetare och studenter.

Tillvägagångssätt: Anordna KI Sustainability Day[4] i samarbete med friskvården, Rådet för miljö och hållbar utveckling, KI:s universitetsbibliotek, KI:s studentföreningar och Akademiska Hus.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten och enhetschef för kompetensförsörjningsenheten (friskvården).

[4] Med tema hållbar mat, hälsa och klimat, en utökning av befintlig cykeldag på KI, med utgångspunkt i FN:s Globala mål för hållbar utveckling.

Tidplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för verksamheternas budget.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Fastighetsavdelningen

7. Energianvändning i byggnader

Energianvändning är en av KI:s betydande miljöaspekter, ett av de områden som ska ha en hög prioritet i det fortsatta miljö- och hållbarhetsarbetet.

KI hyr sina lokaler och samarbetar med fastighetsägare för att främja energieffektivitet vid ny-, om- och tillbyggnation.

Uppdrag:

- ***Verka för energieffektivitet i hyrda lokaler i enlighet med gällande lagar, förordningar och riktlinjer eller motsvarande kring energieffektiva åtgärder vid myndigheter.***
- ***Ställa miljö- och energikrav vid ny-, om- och tillbyggnationer i enlighet med ovan nämnda lagar, förordningar, riktlinjer och/eller motsvarande.***
- ***Verka för att åtgärder som identifierats i fastighetsägarnas energideklarationer genomförs.***

Övergripande mål: Minska KI:s energianvändning per kvadratmeter med 25 % till 2025 (ca 2 % per år i snitt) jämfört med 2010.

Mål: Utarbeta en tydligare målbild och strategi vad gäller KI:s energiarbete för att uppnå ökad energieffektivitet i KI:s lokaler.

Tillvägagångssätt: Ta fram en tydligare målbild och strategi för samt uppföljning av det fortsatta energiarbetet (Energiprojekt, Fas 1, Förstudie, nulägesanalys och åtgärdsförslag), med konsultstöd från KI:s upphandlade energikonsulter.
Ansvarig: Enhetschef för lokalförsörjningsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Kostnad för konsultstöd inom ramen för fastighetsavdelningens budget.

Mål: Genomföra energiåtgärder och följa upp energieffektiviseringsarbetet utifrån framtagen målbild och strategi, för att uppnå ökad energieffektivitet i KI:s lokaler.

Tillvägagångssätt: Utifrån framtagen målbild och strategi i Energiprojekt, Fas 1, informera, prioritera och genomföra åtgärder, samt följa upp det fortsatta energiarbetet (Energiprojekt, Fas 2).
Ansvarig: Enhetschef för lokalförsörjningsenheten.
Tidsplan: Under 2019–2021. Beslut om Fas 2 fattas när Fas 1, Förstudie, nulägesanalys och åtgärdsförslag, är klar.

Resurser: Med hjälp av upphandlad energikonsult och i samarbete med fastighetsägare. Kostnad för konsultstöd och mindre åtgärder inom ramen för fastighetsavdelningens budget. Eventuella större åtgärder beslutas som separata projekt.

Uppdrag: Genomföra energisparprojekt i samarbete med fastighetsägare.

Övergripande mål: Fortsatt utveckling av energieffektiviseringsarbetet.

Mål: Ljuskällor av högsta energieffektivitetsklass ska vara förstahandsval vid installation av belysning.

Tillvägagångssätt: Utredningar för att byta till LED-belysning i Scheelelaboratoriet pågår, i C-huset kvarstår utbyte av nedpendlande armaturer. Även i övrigt ska energieffektiva ljuskällor vara förstahandsval vid installation av ny belysning, när det är förenligt med kostnadseffektivitet, ekonomisk genomförbarhet, hållbarhet i vidare bemärkelse, teknisk lämplighet, eller tillräcklig konkurrens.
Ansvarig: Enhetschef för lokalförsörjningsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för Fastighetsavdelningens budget.

Mål: Öka beståndet av solceller.

Tillvägagångssätt: Akademiska Hus planerar ett sammanhållet projekt för installation av solceller på sju stycken byggnader på Campus Solna, varav KI disponerar tre stycken, 75:01, 95:08 och 95:45 (delar av). KI ska ta ställning till samarbetsformerna för detta projekt.
Ansvarig: Enhetschef för lokalförsörjningsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för fastighetsavdelningens budget för KI:s del av finansieringen.

Mål: Genomföra energieffektiviseringsåtgärder inom fastighetsdrift vid Campus Solna i samarbete med Akademiska Hus.

Tillvägagångssätt: Akademiska Hus handlar upp genomförande av beslutade energiåtgärder (däribland byte av värmeåtervinningsbatterier) byggnadsvis för byggnaderna 75:01, 95:08 och 95:60 (95:71 Alfa).
Ansvarig: Enhetschef för lokalförsörjningsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för fastighetsavdelningens budget för KI:s del av finansieringen.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner arbetar för att bidra till KI:s energieffektiviseringsarbete och övergripande miljömål för energi.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Nyckeltal är årlig energianvändning i kilowattimmar, totalt, per årsarbetskraft och per kvadratmeter.

8. Brand

Övergripande mål: Arbeta förebyggande för att minska riskerna för brand och därmed förknippade skador på människa och/eller miljö.

Mål: Verksamheterna i Biomedicum, KMB, Annexet, ANA 8, Framtidens labb samt NEO är inlagda i KI:s digitala verktyg för egenkontroll av brandskyddet och utför egenkontroller enligt KI:s rutiner för detta.

Tillvägagångssätt: KI:s säkerhetssamordnare i samarbete med verksamheternas brandsäkerhetsansvariga tar fram och lägger in relevanta grundunderlag för kontrollen i det digitala verktyget. Respektive verksamhets brandsäkerhets-kontrollanter bidrar med kartläggning av kontrollpunkter och lägger in dessa för att färdigställa kontrollunderlagen i verktyget.
Ansvarig: KI:s centrala säkerhetssamordnare – brandsäkerhet, verksamheternas brandsäkerhetsansvariga, verksamheternas brandsäkerhetskontrollanter.
Tidsplan: Färdigt den 31 december 2019.
Resurser: All ansvarig personal enl. punkten ovan.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner ska se till att rollerna inom brandsäkerhetsområdet är tillsatta inom institutionen. Institutionerna ska säkerställa att förutsättningar finns på plats för att KI:s utrymningsorganisation ska fungera som avsett (utrymningsstationer). Åtgärder för att säkerställa korrekt hantering av brandfarlig vara ska rymmas inom ramen för institutionens budget. Kostnadstäckning hos varje institution för utrymningsövning/brandutbildning.

Uppföljning: Antalet utförda kontroller för respektive verksamhet i berörda byggnader. Uppföljning av KI:s centrala säkerhetsamordnare-brandsäkerhet samt verksamheternas brandsäkerhetsansvariga i det digitala verktyget om alla verksamheter finns med i verktyget och i vilken grad kontroller i så fall utförs.

9. Kemikalier

Uppdrag: Verka för att minimera hälso- och miljörisker inom den laborativa verksamheten.

Kemikalier och kemikalieavfall är en av KI:s betydande ***miljöaspekter***, ett av de områden som ska ha en hög prioritet i det fortsatta miljö- och hållbarhetsarbetet.

Mål*:* Arbeta med substitution, utfasning och minskning av mängden farliga kemiska produkter.

Tillvägagångssätt: KI har utformat kemikaliemål: ”Kemikaliemål 2017–2019 KI reduceringslista; Substitution, utfasning och minskning av farliga ämnen inom Karolinska Institutets (KI) laborativa verksamheter” (Dnr 2-4007/2016) där KI:s laborativa verksamheter under våren 2017 uppmanades att redovisa sitt

innehav av de kemiska produkter som finns med i reduceringslistan. Efter kemikalieinventeringen 2019 ska jämförelse göras för att se om KI minskat mängderna av de kemiska produkter som finns på KI:s reduceringslista. Resultatet är tänkt att leda till minskning av den negativa miljöpåverkan från kemikalier och kemikalieavfall framåt.
Ansvarig: Enhetschef för miljö- och säkerhetsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för miljö- och säkerhetsenhetens budget.

Institutioner eller motsvarande
Forskargrupper ska arbeta aktivt med att minska mängden hälso- och miljöfarliga kemikalier (exempelvis s.k. CMR-ämnen) vid inköp av laboratoriekemikalier, kemikalier för drift och underhåll av laborativ teknisk utrustning och andra varor. Gamla kemikalier som inte används skall kasseras. Vid inköp av nya kemikalier skall det utredas ifall det finns en mindre farlig produkt som kan användas (d.v.s. utreda möjlighet till substitution). Vid upphandlingar och inköp av teknisk utrustning bör det ställas krav gällande kemiska produkter för drift och underhåll. Föredömligt är om inköpsansvarig eller motsvarande inom respektive verksamheten har en nyckelroll i arbetet med substitution och kravställningar.

Institutioner med laborativ verksamhet ska förbättra arbetet med riskbedömningar samt förbättra kvaliteten på dessa. Riskbedömningsverktyget i KLARA bör användas för detta och det finns verktyg i KLARA som kan förenkla kvalitetsarbetet och uppföljning.

Uppföljning: Insamling av data för att sammanställa KI kemikaliemål 2017-2019 för att se om KI minskat mängderna av de utvalda kemiska produkter som finns på KI:s reduceringslista.

10. Källsortera och minska avfall

Uppdrag: Verka för en ökad grad av källsortering samt minskad avfallsmängd.

KI har avfallsguider för källsortering och regler för hantering av laboratorieavfall.

Mål: Öka källsorteringsgraden på KI.

Tillvägagångssätt:

- Utreda befintlig hantering av avfall och identifiera förbättringsmöjligheter.
- Aktivt arbeta för en enhetlig och tydlig avfallshantering på KI. Informera om KI:s egen skyltning för källsortering så att denna används genomgående av verksamheten.
- Sträva mot en användaranpassad källsortering där det i rutiner och riktlinjer framgår vilka kärl och fraktioner som passar varje verksamhet.
- Definiera logistikkedjan för avfallshanteringen; hur avfall flyttas från exempelvis pentryn och lunchrum till avfallsrum och av vem.

- Tydliggöra kommunikationsvägar vid frågor om avfall, exempelvis vart man vänder sig vid behov av nya kärl, hämtning av avfall etc.
- Se över möjlighet till utbildningstillfällen, samt möjlighet att arbeta med plockanalyser för att mer konkret kunna förbättra källsorteringsgraden.

Ansvarig: Avdelningschef för fastighetsavdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för fastighetsavdelningens budget.

Mål: Att möbler, kontorsutrustning, instrument och annan utrustning i möjligaste mån återanvänds.

Tillvägagångssätt: I samverkan med juridiska avdelningen och ekonomiavdelningen utreda och ta fram en rutin för återbruk av kontorsutrustning, instrument och annan utrustning, t.ex. inför möblering av och flytt till nya lokaler. Undersöka om återbrukssidan ”Köp och sälj” på Medarbetarportalen kan användas till förmedling av annan utrustning än laboratorieutrustning.
Ansvarig: Avdelningschef för fastighetsavdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för fastighetsavdelningens, juridiska avdelningens och ekonomiavdelningens budget.

Institutioner eller motsvarande
Institutioner arbetar för en minskad avfallsmängd samt en ökad grad av källsortering och återanvändning. Tillse att KI:s information och instruktioner för källsortering är aktuell och lättillgänglig, och att lämplig källsorteringsutrustning finns. KI-verksamheter som finns i sjukhusens lokaler följer sjukhusens regelverk.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Uppdrag: Informera på webben om möjligheter till videokonferensmöten i KI:s lärosalar, tillhandahålla instruktioner via webben och vid behov erbjuda utbildning.

Mål: Öka nyttjandet av resfria möten.

Tillvägagångssätt: Serviceenheten är behjälpliga i att ta fram utbildning i resfria möten vid behov, och erbjuder demonstration i videokonferenssystem på förfrågan. Serviceenheten ser till att länka till av Travel Manager framtagen lathund till videokonferensrummen på webben för videokonferens
Se under kapitel Tjänsteresor och resfria möten.
Ansvarig: Travel Manager, i samråd med serviceenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för HR-avdelningens och serviceenhetens budget.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

11. Grönt campus

Mål: Införa ett tydligt hållbarhetsperspektiv på KI campus.

Tillvägagångssätt: I samarbete med bl.a. Akademiska Hus arbeta med aktiviteter på kort sikt (t.ex. cykelplan och att stärka den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster på campus) med utgångspunkt i Campusplan KI Campus Solna 2030.
Ansvarig: Avdelningschef för fastighetsavdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för fastighetsavdelningens budget för KI:s del, i samverkan med Akademiska Hus.

Tillvägagångssätt: Utveckla och implementera riktlinjer/checklista för hållbara evenemang i samarbete med bl.a. Friskvården, serviceenheten, kommunikationsavdelningen och Akademikonferens.
Ansvarig: Avdelningschef för fastighetsavdelningen.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för respektive verksamhets budget.

Mål: Uppmuntra till aktiva transporter till och från campus.

Tillvägagångssätt: I samarbete med cykelverkstad erbjuda återkommande cykelservice och cykelkök på campus.
Ansvarig: Enhetschef för kompetensförsörjningsenheten (friskvården).
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen för HR-avdelningens budget.

Uppföljning: Uppföljning sker inför den årliga genomgången av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete och redovisas i tillämpliga delar i KI:s miljöredovisning.

Kommunikationsavdelningen

12. Kommunikation

INFORMATION/KOMMUNIKATION

Mål: Ha en relevant intern och extern kommunikation av KI:s miljö- och hållbarhetsarbete, FN:s Globala mål för hållbar utveckling och Agenda 2030.

Tillvägagångssätt: Tillsammans med miljösamordnaren arbeta fram en kommunikationsplan för miljö och hållbar utveckling baserad på Strategi 2030.
Ansvarig: Avdelningschef för kommunikationsavdelningen i samarbete med miljö- och säkerhetsenheten.
Tidsplan: Under 2019.
Resurser: Planeringen sker inom ramen för kommunikationsavdelningens och miljö- och säkerhetsenhetens budget. Aktiviteter i planen kan komma att kräva utökade resurser.

TRYCKSAKER

***Mål*:** Att genom löpande uppföljning av beställningsstatistik och information få ner antalet tryckta produkter vid KI. Att få fler interna och externa beställare av informationsmaterial att använda de digitala alternativ som redan idag finns på ki.se. Genom minskad pappersanvändning, lagerhållning, tryck, distribution, utrensning och bortforsling av överblivet material minskas kostnader och miljöpåverkan.

Tillvägagångssätt:

- Minska upplagor av trycksaker genom att löpande se över lagersaldo av universitetsgemensamma trycksaker.
- Beställa efter förra årets åtgång så att trycksaksproduktionen motsvarar efterfrågan (som minskar alltmer).
- Minimera upplagor vid nytryck.
- Samarbeta med lagerleverantören Strömberg Distribution vad gäller att bedöma antal ex. som går ut till beställare. Många trycksaker beställs t.ex. från andra länder i stora volymer, där digital distribution är eftersträvansvärd.
- Informera internt på KI om alternativ till informationsspridning via trycksaker.

Ansvarig: Avdelningschef för kommunikationsavdelningen.
Tidplan: Under 2019.
Resurser: Inom ramen kommunikationsavdelningens budget.

Uppföljning: Att genom löpande uppföljning av beställningsstatistik och information få ner antalet tryckta produkter vid KI.